

**Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van
persoonsgegevens**

Advies wetgeving VTC nr. 2023/008 van 17 januari 2023

over

tekst	Ontwerp van decreet
van	van de Vlaamse Regering
titel	over het gecoördineerd Vlaams vrijwilligersbeleid
roepnaam	(decreet vrijwilligersbeleid)
datum	zoals meegedeeld op 22 december 2022

De Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "de VTC");

Gelet op het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (hierna: "het e-govdecreet"), inzonderheid artikel 10/4, §1;

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (hierna AVG), inzonderheid artikel 36, 4, artikel 57, 1, c) en artikel 58, 3;

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (hierna "WVG");

Gelet op het verzoek om advies van de heer Jan Jambon, Minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management van 22 december 2022, ontvangen door de VTC op 23 december 2022;

Gelet op de behandeling op de zitting van 17 januari 2023;

Brengt op 17 januari 2023 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De Vlaamse minister bevoegd voor Cultuur (hierna "de adviesvrager") verzocht om het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "VTC") over een ontwerp van decreet *over het gecoördineerd Vlaams vrijwilligersbeleid* (hierna "het Ontwerp"), zonder aanduiding van specifieke artikelen.
2. Aangezien de adviesbevoegdheid van de VTC op grond van artikel 10/4, § 1 van het e-govdecreet betrekking heeft op de verwerkingen van persoonsgegevens, is haar adviesverlening hiertoe beperkt.

Context

3. Vrijwilligerswerk is een essentieel onderdeel van onze samenleving. In de regeerperiode 2014-2019 werd beslist om het vrijwilligersbeleid op Vlaams niveau meer gecoördineerd aan te pakken, over alle sectoren heen waarbinnen organisaties vrijwilligers in hun werking inschakelen.
4. Het Ontwerp verankert dit beleidsdomein-overschrijdend beleid dat in 2016 werd opgezet en voorziet in (1) de coördinatie tussen beleidsdomeinen (2) de subsidiëring van het Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk en (3) overleg en dialoog met het federale en lokale beleid.
5. Door het gecoördineerd Vlaams vrijwilligersbeleid een rechtsgrond te geven kan Vlaanderen het klimaat waarin vrijwilligerswerk gedijt structureel verbeteren. Het toont de erkenning en waardering voor het vrijwilligerswerk in al haar facetten en bevordert de sociale cohesie en het engagement van burgers
6. De volgende bepalingen van het Ontwerp hebben betrekking op de verwerking van persoonsgegevens :

Hoofdstuk 3. Bepalingen over de gegevensverwerking

Art. 14.

§1. De administratie treedt op als verwerkingsverantwoordelijke voor de verwerking van persoonsgegevens in het kader van de uitvoering van dit decreet, om de doelstellingen vermeld in artikel 4 te bereiken, meer bepaald bij het beoordelen van het meerjarenplan, de toekenning en uitbetaling van de subsidies, het afsluiten van de beheersovereenkomst, het toezicht op de toegekende subsidies, de ondersteuning van het steunpunt vermeld in artikel 4, en het voeren, of laten voeren, van onderzoek met betrekking tot de in artikel 4 vermelde beleidsdoelstellingen.

§2. Het steunpunt vermeld in artikel 4 mag persoonsgegevens verwerken in het kader van het opstellen en indienen van het meerjarenplan, en de verantwoording van de conform artikel 6 toegekende subsidies. Het steunpunt treedt daarbij op als verwerkingsverantwoordelijke.

Het steunpunt treedt daarnaast op als verwerkingsverantwoordelijke voor de verwerking van persoonsgegevens om een gratis vrijwilligersverzekering aan te bieden, zoals vermeld in artikel 4, 4°.

§3. De verwerking van persoonsgegevens in het kader van dit artikel heeft betrekking op volgende categorieën van betrokkenen:

1° personeelsleden, medewerkers en andere aangestelden van het steunpunt;

2° personen die vermeld worden in het meerjarenplan, de beheersovereenkomst, en de verantwoordingsstukken met betrekking tot de toegekende subsidie;

3° vertegenwoordigers van de verenigingen die een aanvraag doen om gebruik te maken van de gratis vrijwilligersverzekering vermeld in artikel 4, 4°.

§3. De verwerking van persoonsgegevens in het kader van dit artikel heeft betrekking op volgende categorieën van persoonsgegevens:

1° rijksregisternummer, identificatienummer van de sociale zekerheid, en andere identificatiegegevens;

2° contactgegevens;

3° tewerkstellingsgegevens.

§4. De volgende categorieën van personen hebben toegang tot de verwerkte persoonsgegevens, in het kader van de uitvoering van dit artikel:

1° personeelsleden, medewerkers en andere aangestelden van de administratie;

2° personeelsleden, medewerkers en andere aangestelden van het steunpunt;

3° personen die van rechtswege toegang hebben tot deze gegevens.

§5. De administratie vraagt in eerste instantie de persoonsgegevens en andere gegevens op bij de authentieke gegevensbronnen, vermeld in artikel 5 van het besluit van de Vlaamse Regering van 15 mei 2009 houdende de uitvoering van artikel III.66, III.67 en III.68 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018. Bij gebrek daaraan kan de administratie die gegevens verkrijgen bij de aanvrager.

De administratie wisselt in het kader van de uitvoering van dit decreet minstens de volgende persoonsgegevens uit met de volgende instanties:

1° de tewerkstellingsgegevens van de aanvrager met de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid;

2° het rijksregisternummer, de identificatiegegevens van de aanvragers met het Rijksregister van de natuurlijke personen.

De uitwisselingen van persoonsgegevens vinden plaats met tussenkomst van de bevoegde dienstenintegratoren, vermeld in het decreet van 13 juli 2012 houdende de oprichting en organisatie van een Vlaamse dienstenintegrator.

§7. De bewaartermijnen voor persoonsgegevens die op basis van dit artikel door de administratie worden bewaard, worden vastgelegd in selectieregels als vermeld in artikel III.87, §1, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018. Deze selectieregels bevatten een bewaartermijn met bijbehorende motivering.

§8. Het steunpunt bepaalt als verwerkingsverantwoordelijke de bewaartermijn van de persoonsgegevens die het op basis van dit artikel verwerkt. Het steunpunt houdt daarbij rekening met de verplichtingen opgenomen in de algemene verordening gegevensbescherming, in het bijzonder de verplichting om persoonsgegevens niet langer te bewaren dan noodzakelijk.

§9. De Vlaamse Regering kan de nadere regels bepalen voor de verwerking van de persoonsgegevens, de beveiliging van deze gegevens, en de passende waarborgen voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen. Tevens kan de Vlaamse Regering de entiteiten waaraan en doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt nader omschrijven.

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Voorafgaande toelichting

7. De VTC stelt vast dat de personen van wie gegevens worden verzameld en uitgewisseld de volgende zijn: personeelsleden, medewerkers en aangestelden, personen vermeld in stukken, vertegenwoordigers van verenigingen;

en dat het minstens de volgende gegevens betreft: identificatie- en contactgegevens, tewerkstellingsgegevens.

8. Het betreft informatie over natuurlijke personen met onder meer identificatiegegevens en dus gaat het om de verwerking van informatie over geïdentificeerde natuurlijke personen, zijnde persoonsgegevens zoals bedoeld in de AVG. De VTC gaat daarom na in hoeverre het Ontwerp en de bestaande decreten in lijn liggen met de principes van het gegevensbeschermingsrecht.

2. Kwaliteit van de regelgevende grondslag

9. Het komt de stellers van het Ontwerp toe om erover te waken dat – en dit ook voor de bestaande wet- en regelgeving – elke verwerking die in onderhavige context zal plaatsvinden een rechtvaardigingsgrond vindt in artikel 6 AVG.
10. Het Ontwerp of de nota aan de Vlaamse Regering vermelden niet expliciet op grond van welke rechtvaardigingsgrond in de AVG de verwerking van persoonsgegevens zal plaatsvinden. De VTC gaat er van uit dat de gegevens verwerkt worden op basis van de rechtvaardigingsgrond “taak van algemeen belang”, waar het dossierbeheer betreft. De VTC beveelt aan om de rechtvaardigingsgrond toe te voegen aan het Ontwerp of de memorie.
11. Een loutere verwijzing naar de tekst van de AVG volstaat niet. Wat de verwijzing naar punt e) betreft, moet verduidelijkt worden van welke taak van algemeen belang of openbaar gezag bedoeld wordt. Dit dient dus ook geconcretiseerd te worden.
12. De VTC wenst in herinnering te brengen dat elke overheidsinmenging in de bescherming van de persoonlijke levenssfeer zoals gewaarborgd door artikel 8 van het EVRM¹, artikel 7 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie samengelezen met artikel 52.1 van het Handvest en artikel 22 van de Grondwet moet worden voorgeschreven in een 'voldoende precieze wettelijke bepaling' die beantwoordt aan een dwingende maatschappelijke behoefte en evenredig is met de nagestreefde doelstelling. In een dergelijke precieze wettelijke bepaling moeten de essentiële elementen² van de met de overheidsinmenging gepaard gaande verwerkingen van persoonsgegevens omschreven zijn.³
13. Voor verwerkingen op basis van artikel 6, lid 1, e), AVG⁴, die niet zozeer betrekking hebben op het privé-leven, maar eerder enkel op de bescherming van persoonsgegevens, moet het doeleinde voldoende duidelijk blijken uit de taak van algemeen belang of voor de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is verleend door unierecht of lidstatelijk recht. Andere elementen van de verwerking die al duidelijk (eventueel impliciet) blijken uit de bestaande wetgeving moeten niet per se herhaald worden. De VTC vindt het niettemin een

¹ Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden.

² Artikel 6, AVG vermeldt de volgende elementen:

- het doel van de verwerking;
- de types of categorieën van te verwerken persoonsgegevens; Deze gegevens moeten bovendien beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt („minimale gegevensverwerking”);
- de betrokkenen;
- de entiteiten waaraan en doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt;
- de opslagperioden;
- de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke(n).

³ EHRM, arrest *Rotaru c. Roumania*, 4 mei 2000; GWH 23 april 2015, arrest nr. 44/2015, 63; GWH 5 oktober 2017, arrest nr. 100/2017, 17; GWH 15 maart 2018, arrest nr. 29/2018, 26; GWH 14 januari 2021, arrest nr. 2/2021, overw. B.22.1.e.e.; GWH 18 november 2021, arrest nr. 158/2021, overw. B.6; GWH 9 december 2021, B.53.1-B.53.2; R.v.St, adv. 68.936/AV van 7 april 2021 over een voorontwerp van wet *betreffende maatregelen van bestuurlijke politie tijdens een epidemische noodsituatie*, Parl.St. Kamer, 2020-2021, doc. nr. 551951/001, 94-98; SCHRAM, F., *Privacy & persoonsgegevens. Handboek*, Brussel, Politeia, 2019, 75-98, 111-116; DEGRAVE, E., *"L'é-gouvernement et la protection de la vie privée – Légalité, transparence et contrôle"*, Collection du CRIDS, Larcier, Brussel, 2014, p. 161 e.v.

⁴ “e) de verwerking is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen;”

goede praktijk om dat wel te doen om een uniform kader te creëren waarop verschillende uitvoeringsbesluiten kunnen steunen. Bovendien maakt dit het veel gemakkelijker om de verwerkingen van persoonsgegevens te toetsen aan de AVG, zowel voor de toezichthouder als voor de betrokkenen. Er is dus een onderscheid te maken tussen de legaliteitstoets (eisen waaraan de wettelijke basis moet voldoen om geldig te zijn) en de conformiteitstoets aan de AVG.

14. Aangezien met de vermelding van de essentiële elementen ook minstens gedeeltelijk tegemoetgekomen wordt aan artikel 5, 1, a), AVG, dat bepaalt dat persoonsgegevens moeten worden verwerkt op een wijze die ten aanzien van de betrokkene behoorlijk en transparant is, zal het ontbreken van deze elementen zwaardere transparantiemaatregelen vragen. Er zal immers niet naar wetgeving waarin de verwerking uitdrukkelijk geregeld is, kunnen verwezen worden.
15. De opstellers van de wettelijke en reglementaire teksten zullen moeten inschatten of de beoogde verwerking een meer uitgewerkte rechtsgrond nodig heeft. Daarbij moet in eerste instantie gekeken worden naar de graad van inmenging van de overheid in het privé-leven.

3. Doelbinding

16. Persoonsgegevens moeten voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden worden verzameld en mogen vervolgens niet verder op een met die doeleinden onverenigbare wijze worden verwerkt (artikel 5, 1, b), AVG).
17. De volgende doeleinden kunnen uit het Ontwerp afgeleid worden :
 - Voor de administratie, aan te wijzen door de Vlaamse Regering : het beoordelen van het meerjarenplan, de toekenning en uitbetaling van de subsidies, het afsluiten van de beheersovereenkomst, het toezicht op de toegekende subsidies, de ondersteuning van het steunpunt en het voeren, of laten voeren, van onderzoek met betrekking tot de beleidsdoelstellingen.
 - Voor de VZW Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk : het opstellen en indienen van het meerjarenplan, en de verantwoording van de toegekende subsidies.
18. De doeleinden zijn dan ook welbepaald en transparant. Verder zijn de doeleinden die worden nagestreefd nuttig en noodzakelijk, rekening houdend met het algemeen belang. Er is een evenwicht tussen het belang van de betrokkenen om hun rechten en vrijheden te vrijwaren en het algemeen belang om tot een verwerking van gegevens over te gaan.
19. De VTC is van oordeel dat de doeleinden welbepaald, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd zijn.

4. Verantwoordelijkheid

20. Artikel 4.7) AVG bepaalt dat voor de verwerkingen waarvan de regelgeving het doel en de middelen vastlegt, de **verwerkingsverantwoordelijke** diegene is die daarin als dusdanig wordt aangewezen.
21. Artikel 14 van het Ontwerp duidt de administratie aan als verwerkingsverantwoordelijke voor de verwerking van persoonsgegevens bij het beoordelen van het meerjarenplan, de toekenning en uitbetaling van de subsidies, het afsluiten van de beheersovereenkomst, het toezicht op de toegekende subsidies, de ondersteuning van het steunpunt en het voeren, of laten voeren, van onderzoek met betrekking tot de beleidsdoelstellingen.

Hetzelfde artikel duidt de VZW Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk aan als verwerkingsverantwoordelijke voor de verwerking van persoonsgegevens om een gratis vrijwilligersverzekering aan te bieden.

22. De decreetgever, de Vlaamse Regering en de verwerkingsverantwoordelijken moeten nagaan of het uitvoeren van een **gegevensbeschermingseffectenbeoordeling** (GEB - artikel 35 AVG)⁵ voor de verschillende gegevensstromen al dan niet noodzakelijk is.
23. De VTC meent alvast dat het uitvoeren van een GEB aangewezen zal zijn gelet op **de lijst van de VTC**⁶ met verwerkingen waarvoor een Vlaamse bestuursinstantie een GEB moet uitvoeren conform artikel 35.4 van de AVG.
24. De VTC verwijst in dit kader naar het punt :
- 3) wanneer er op systematische wijze bijzondere categorieën van persoonsgegevens in de zin van artikel 9 van de AVG, evenals persoonsgegevens met betrekking tot strafrechtelijke veroordelingen of strafbare feiten zoals omschreven in artikel 10 van de AVG of gegevens van zeer persoonlijke aard (zoals financiële gegevens en gegevens over inkomen en vermogen, werkloosheid, betrokkenheid van jeugdzorg of maatschappelijk werk, gegevens omtrent huishoudelijke en privé-activiteiten, locatiegegevens) worden uitgewisseld tussen meerdere verwerkingsverantwoordelijken. GEVOELIGE GEGEVENS [criteria 4 en 5];
25. De VTC wijst erop dat een GEB aan de VTC kan worden voorgelegd voor advies. Bij een hoog risico is de consultatie van de VTC verplicht⁷.

5. Minimale gegevensverwerking

26. Conform artikel 5.1, c), AVG, moeten de persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.
27. De **categorieën betrokkenen** zijn:
- 1° personeelsleden, medewerkers en andere aangestelden van de VZW Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk;
- 2° personen die vermeld worden in het meerjarenplan, de beheersovereenkomst, en de verantwoordingsstukken met betrekking tot de toegekende subsidie;
- 3° vertegenwoordigers van de verenigingen die een aanvraag doen om gebruik te maken van de gratis vrijwilligersverzekering ;

⁵ Voor meer uitleg over en model van GEB, zie:

- <https://overheid.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie-dpia>

- Info op website van de federale Gegevensbeschermingsautoriteit:

<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/professioneel/avg/effectbeoordeling-geb>

- Aanbeveling CBPL nr. 01/2018 (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2008.pdf>)

- Richtlijnen Groep 29 (WP 248) (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/handleiding-gegevensbeschermingseffectbeoordeling.pdf>)

⁶ Beslissing VTC nr. O/2020/01 van 14 januari 2020 betreffende Aanname van de lijst met verwerkingen waarvoor een Gegevensbeschermingseffectbeoordeling dient te worden uitgevoerd conform artikel 35.4 van de Algemene Verordening Gegevensbescherming door Vlaamse bestuursinstanties

https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_O_2020_01_DPIA_lijsten_v1_voor_web.pdf

⁷ Artikel 36, AVG bepaalt dit als volgt: "Wanneer uit een gegevensbeschermingseffectbeoordeling krachtens artikel 35 blijkt dat de verwerking een hoog risico zou opleveren indien de verwerkingsverantwoordelijke geen maatregelen neemt om het risico te beperken, raadpleegt de verwerkingsverantwoordelijke voorafgaand aan de verwerking de toezichhoudende autoriteit."

28. De **categorieën van persoonsgegevens** zijn :
- 1° rijksregisternummer, identificatienummer van de sociale zekerheid, en andere identificatiegegevens;
 - 2° contactgegevens;
 - 3° tewerkstellingsgegevens.
29. De VTC is van oordeel dat er voldaan wordt aan het principe van minimale gegevensverwerking.
30. Wat de ontvangers betreft voorziet het Ontwerp :
- 1° personeelsleden, medewerkers en andere aangestelden van de administratie;
 - 2° personeelsleden, medewerkers en andere aangestelden van het steunpunt;
 - 3° personen die van rechtswege toegang hebben tot deze gegevens.
31. Wat deze laatste categorie betreft, verduidelijkt de memorie :
- “Wat betreft de personen die van rechtswege toegang hebben tot de verwerkte persoonsgegevens, vermeld in artikel 14, §4: dit zijn onder meer de kabinetsleden, Audit Vlaanderen, de politie of andere personen die zich kunnen beroepen op een rechtsgrond om toegang te krijgen tot deze gegevens.”*
- De VTC adviseert om deze bepaling niet op te nemen nu het niet duidelijk is waarom kabinetsleden toegang zouden hebben en de personen die wel toegang moeten hebben daartoe reeds een wettelijke basis hebben.
32. In het Ontwerp wordt specifiek de **mededeling** geregeld van gegevens, met name .
- De administratie wisselt in het kader van de uitvoering van dit decreet minstens de volgende persoonsgegevens uit met de volgende instanties:
- 1° de tewerkstellingsgegevens van de aanvrager met de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid;
 - 2° het rijksregisternummer, de identificatiegegevens van de aanvragers met het Rijksregister van de natuurlijke personen.
- De uitwisselingen van persoonsgegevens vinden plaats met tussenkomst van de bevoegde dienstenintegratoren, vermeld in het decreet van 13 juli 2012 houdende de oprichting en organisatie van een Vlaamse dienstenintegrator.
33. Er zal rekening moeten gehouden worden met artikel 8 van het Vlaams e-govdecreet van 18 juli 2008, dat aan Vlaamse instanties de verplichting oplegt om protocollen af te sluiten voor de mededeling van persoonsgegevens aan andere overheden en de wet van 5 september 2018 tot oprichting van het informatieveiligheidscomité en tot wijziging van diverse wetten betreffende de uitvoering van verordening (EU) 2016/679 van 27 april 2016 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG (B.S., 10 september 2018).
34. De VTC wijst erop dat optioneel advies aan haar kan gevraagd worden over een ontwerpprotocol.
35. De VTC beoordeelt het als positief en conform de regelgeving dat de administratie in eerste instantie de persoonsgegevens en andere gegevens opvraagt bij de authentieke gegevensbronnen, vermeld in artikel 5 van het besluit van de Vlaamse Regering van 15 mei 2009 houdende de uitvoering van artikel III.66, III.67 en III.68 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018.

36. Krachtens artikel 5.1, e) AVG mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard, in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, dan noodzakelijk voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.
37. Wat de **bewaartermijn** betreft, bepaalt artikel 14 van het Ontwerp :
- “§7. De bewaartermijnen voor persoonsgegevens die op basis van dit artikel door de administratie worden bewaard, worden vastgelegd in selectieregels als vermeld in artikel III.87, §1, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018. Deze selectieregels bevatten een bewaartermijn met bijbehorende motivering.*
- §8. Het steunpunt bepaalt als verwerkingsverantwoordelijke de bewaartermijn van de persoonsgegevens die het op basis van dit artikel verwerkt. Het steunpunt houdt daarbij rekening met de verplichtingen opgenomen in de algemene verordening gegevensbescherming, in het bijzonder de verplichting om persoonsgegevens niet langer te bewaren dan noodzakelijk. “*
38. De VTC merkt op dat het bestuursdecreet geen maximale bewaartermijnen voorziet enerzijds en dat het niet aan het steunpunt anderzijds is om zelf bewaartermijnen te bepalen, doch dat deze een decretale basis dient te hebben..
39. In het licht van artikel 6.3 van de AVG, adviseert de VTC om in het Ontwerp de maximale bewaartermijn(en) van de met het oog op de onderscheiden doeleinden voor deze verwerking van persoonsgegevens te voorzien, of toch minstens criteria op te nemen die toelaten deze bewaartermijn(en) te bepalen.

6. Juistheid

40. Persoonsgegevens moeten juist zijn en zo nodig worden geactualiseerd (artikel 5, 1, d), AVG).
41. Het Ontwerp bevat geen bepalingen hierover. De VTC beveelt aan dat de verwerkingsverantwoordelijke hiertoe de nodige maatregelen neemt.

7. Rechten van de betrokkenen en transparantie

42. Artikel 12 AVG bepaalt dat de verwerkingsverantwoordelijke passende maatregelen neemt opdat de betrokkene de in de artikelen 13 en 14, AVG bedoelde informatie en de in de artikelen 15 tot en met 22 en artikel 34, AVG bedoelde communicatie in verband met de verwerking in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm en in duidelijke en eenvoudige taal ontvangt.
43. De VTC is van oordeel dat het aanbevolen is om het Ontwerp aan te vullen met de verplichting om de **vermeldingen** zoals bedoeld in randnummer 43, op te nemen in de communicatie met de burger zodat de betrokkenen goed geïnformeerd worden over de verwerking van hun persoonsgegevens en het voor de betrokkenen duidelijk is wat hun rechten zijn en tot wie zij zich moeten richten voor de uitoefening van hun rechten.

8. Beveiligingsmaatregelen

44. Artikel 32 AVG verplicht de verwerkingsverantwoordelijke om gepaste technische en organisatorische maatregelen te treffen die nodig zijn voor de bescherming van de persoonsgegevens. Deze maatregelen moeten een passend beveiligingsniveau verzekeren rekening houdend, enerzijds, met de stand van de techniek ter zake en de kosten voor het toepassen van de maatregelen en, anderzijds, met de aard van de te beveiligen gegevens en de potentiële risico's.
45. De VTC wijst erop dat aangezien de gegevens mogelijk delicate gegevens betreft een bijzondere aandacht vereist is inzake informatieveiligheid.

46. Artikel 32, AVG wijst op een aantal voorbeeldmaatregelen om, waar passend, een op het risico afgestemd beveiligingsniveau te waarborgen:
- de pseudonimisering en versleuteling van persoonsgegevens;
 - het vermogen om op permanente basis de vertrouwelijkheid, integriteit, beschikbaarheid en veerkracht van de verwerkingssystemen te garanderen;
 - het vermogen om bij een fysiek of technisch incident de beschikbaarheid van en de toegang tot de persoonsgegevens tijdig te herstellen;
 - een procedure voor het op gezette tijdstippen testen, beoordelen en evalueren van de doeltreffendheid van de technische en organisatorische maatregelen ter beveiliging van de verwerking.
47. Voor de concrete uitwerking hiervan wijst de VTC op de aanbeveling⁸ ter voorkoming van gegevenslekken en op de referentiemaatregelen⁹ die bij elke verwerking van persoonsgegevens in acht zouden moeten worden genomen. De VTC benadrukt ook het belang van een behoorlijk gebruikers- en toegangsbeheer¹⁰ en een logging van de toegangen zodat de functionaris en de toezichhouders kunnen controleren wie wanneer toegang had tot welke gegevens, wat zijn/haar acties waren en waarom¹¹.
48. Voor zover er gedacht wordt aan het gebruik van cloudtoepassingen, verwijst de VTC naar haar adviezen en aanbevelingen daarover¹².
49. In principe moet de specificering van maatregelen niet in de wetgeving worden opgenomen. Wanneer de decreetgever of in een later stadium (mits delegatie), de Vlaamse Regering echter vermoedt dat de gepaste maatregelen niet gerealiseerd zullen worden zonder dit aan de betrokken instanties expliciet op te leggen, dan moet dat wel gebeuren¹³.

⁸ Aanbeveling CBPL nr. 01/2013

(<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2013.pdf>)

⁹ Referentiemaatregelen CBPL voor de beveiliging van elke verwerking van persoonsgegevens, Versie 1.0 (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/nota-inzake-de-beveiliging-van-persoonsgegevens.pdf>)

¹⁰ Zie ook Aanbeveling CBPL nr. 01/2008

(<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2008.pdf>)

Verschiede instanties kunnen hiervoor aangepaste technologische oplossingen bieden (zoals bijvoorbeeld de Kruispuntbank van de Sociale zekerheid).

¹¹ *Audit trailing of beveiligd controlespoor.*

¹² <https://overheid.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie-cloud>

¹³ Dit kan eventueel ook in een ministerieel besluit of een omzendbrief.

III. BESLUIT

50. De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid:

- de rechtvaardigingsgrond toevoegen aan het Ontwerp of de memorie en de taak van algemeen belang concretiseren (luik 2);
- een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling uitvoeren (luik 4);
- de zinsnede “personen die van rechtswege toegang hebben tot deze gegevens” niet opnemen in het Ontwerp (luik 5);
- de maximale bewaartermijnen bepalen, minstens criteria opnemen in het Ontwerp die toelaten om de maximale bewaartermijnen te bepalen (luik 5);
- de nodige maatregelen nemen voor de juistheid van de gegevens (luik 6);
- de transparantiemaatregelen uitwerken (luik 7).

Hans Graux,
Voorzitter VTC